

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 20. De pluralitate beneficiorum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

tacite; iuxta illud in cap. Non potest. De præbendis in 6. Quod cum a Sede Apostolica de beneficio prouidetur alicui, qui cognoscitur iam aliud habere, non censetur cum ipso dispensatum, ut cum secundo, retineat primum. Vnde infert Nauarrus aperte decipi cum, qui post acceptam aliquam dignitatem, quæ iudicio prudentis, & timentis Deum, est ei ad decenter viuendum sufficiens, procurat omni studio, aliquot alia simplicia beneficia sibi conferri, quibus magis affluat: nam id repugnat decreto Concilij Tridentini sess. 24. cap. 17. De reform. Cui adeo recenti, Papam derogare uelle non est facile credendum, præsertim cum, in tali procuracione difficile sit abesse detestandum affectum auaritiæ, vel ambitionis.

CAPVT XX.

De incompatibilitate beneficiorum.

SVMMARIVM.

- 291 Que dicantur beneficia incompatibilia, ac in particulari de Episcopatu.
- 292 De dignitatibus Episcopatu inferioribus.
- 293 De beneficio curato, & beneficio simplici residentiam requirente.
- 294 De beneficio simplici non requirente residentiam.
- 295 De vicariatu & coadiutoria, & alio officio ad tempus.
- 296 De incompatibili ex conditione adiuncta.

191. **I**LLA beneficia in iure Canonico dicuntur proprie incompatibilia, quorum vnix obligatione eiusdem iuris renuntiandum est ad consecutionem alterius. Contingit autem incompatibilia esse, vel simpliciter, vel ex conditione adiuncta. Simpliciter vero incompatibilis est, primo dignitas cum alia dignitate, aut cum beneficio curato, aliove residentiam requirente; iuxta cap. Quia nonnulli, De Clericis non residen. Itaque Episcopatus incompatibilis est cum alio Episcopatu, alia dignitate, alio beneficio curato, & quocumque residentiam requirente. Imo cum quis in Episcopum electus, confirmatus, & consecratus, pacificam obtinet possessionem; omnia beneficia quæ haber vacant: potestque collator ea statim conferre, iuxta cap. Cum in cunctis, §. Cum vero, De electione: vbi doctores id communiter dicere notat Gigas in tract. De pensionibus, quæst. 56. Addens idem de promotio ad abbatiam dicendum esse: nempe beneficia ipsius vacare post adeptam pacificam possessionem abbatia. Imo tam ipsum, quam Episcopum priuari, ut beneficio, sic & pensionibus, quæ in resignatione aliquorum suorum beneficiorum fuerint ipsi assignatæ, tanquam tenentibus locum eorumdem beneficiorum.

Idemq; etiam de promotio ad Cardinalatum sentiendum esse, merito videri potest: sed totum id pendet ex dispensatione Papæ, qui cum tali plerumque dispensat, ut possit dignitates Ecclesiasticas regulares, vel sæculares habere in commendam, vel administrationem perpetuam. Cuius dispensationis iustæ causæ esse possunt: tum alia, tum dignitas tituli quo qui insigniuntur in omnibus Papæ assuntur ex officio, tanquam consiliarij, & coadiutores ipsius, conuenientes cum eo in vnum consistorium: & vnum collegium efficientes cum eo; ut consilio, peritia, ingenio, industria, ministerio, & opera illorum is vratur. Accedit quod mores huius sæculi ferant, ut Cardinalis non habens redditus suo statui, & dignitati competentes, nec habeat multum autoritatis: cui incommode ex bonis Ecclesiarum providere non est à ratione alienum: cum Cardinales sint in seruitio totius Ecclesiæ: & possint absentes curare ne particulares Ecclesiæ, quarum bona capiunt, inde pariantur detrimentum.

292. **S**ecundo, iuxta cap. De multa, titul. De præbendis, abbatia, prioratus siue regulares, siue sæculares, personatus, præpositura, decanatus, Archidiaconatus, cæteraque officia, & administrationes perpetuæ, quæ dignitatem habent annexam, incompatibiles sunt cum alia abbatia, vel prioratu, & quocumque alio beneficio curato aut dignitate: ita ut vacet ipso facto beneficium, cum aliud in

compatibile simul accipitur pacifice possideretur: & nisi illud, sic vacans statim dimitatur in præsentia alicuius personæ publicæ, is qui illud retinet, ipso facto priuatur & eo, & secundo adeptio: fitque inhabilis ad sacros Ordines, & ad quæcumque alia beneficia, per Extrauag. communem, Execrabilis, De præbendis, §. Qui vero.

Tertio iuxta Clementinam vltimam De præbendis: dignitas est incompatibilis cum Canonicatu, aut quocumque alio beneficio residentiam requirente, siue in eadem Ecclesia, siue in diuersis. Ad quam incompatibilitatem Concil. Trident. sess. 7. cap. 4. De reform. extendit: pœnam citari capituli, De multa: decemens ipsum habere vim non solum in beneficiis curatis, sed etiam in quibuscumque aliis secundum ius incompatilibus: qualia sunt ea quorum iam meminimus. Aduerte autem consuetudinem, que seruatur alicubi, & est frequens in Ecclesia Gallie, vt in eadem Ecclesia, dignitas sit canonicatus, non reprobata iure: vt ex cap. 1. De consuetudine in 6. & ex cap. Quia saepe, De præbendis eodem libro; potest intelligi: sicut illa reprobatur in eodem cap. 1. tanquam corruptela, quæ vnus simul habet duas diuersas dignitates, aut cum dignitate personatum, aut aliud officium perpetuum, quod sit beneficium.

293. **Q**uarto, omne beneficium curatum est incompatibile cum alio beneficio curato, iuxta cap. Quia in tantum, De præbendis: itemque cum dignitate, vel personatu, vel officio perpetuo, vel administratione perpetua: ita vt in hoc incompatibilitatis modo, perinde ac in præcedentibus, prius beneficium incompatibile vacet per adeptionem posterioris, iuxta cap. De multa, ut. De præbendis, & cit. Extrauag. Execrabilis, eodem titulo. Aduerte vero, quod hic de beneficio curato dicitur, intelligendum esse pariter de Parochiali Vicaria perpetua, ex cap. 2. De officio Vicarij, & ex Clement. vnica eod. titulo.

Quinto, omne beneficium simplex residentiam requirens, qualis est omnis Canonicatus, & portio Ecclesiæ cathedralis, aut collegiæ, incompatibile est cum alio simili, & cum beneficio curato, ac cum dignitate, nam ipsum quoq; personalem præsentiam beneficiarij exigit: quam idem nequit simul exhibere in diuersis locis. Id ipsum autem beneficium simplex, per alterius incompatibilis adeptionem vacare, consequens est ex eo, quod in Concilio Trident. sess. 7. cap. 4. & sess. 24. cap. 17. de reform. pœna antecitati capituli De multa, extendatur ad omnia beneficia de iure communi incompatibilia: de quorum numero sunt simplicia requirentia residentiam.

294. **S**exto, nullum beneficium simplex, quod residentiam non requirit, est incompatibile cum alio similiter simplici, iuxta cõmunem opinionem. Et probatur quia incompatibilia beneficia dicuntur, quæ primum illorum post adeptionem secundi, & pacificam possessionem illius, vacat ipso iure: vel saltem per Iudicis officium, aut sententiam vacare potest, aut debet: seu, quod idem est, quia potest illo beneficio per iudicem priuari, qui obtinet pacificeque possidet secundum. Iam cum quis obtinet secundum beneficium simplex non requirens residentiam, prius eiusdem rationis non vacat, nec per Iudicis officium, aut sententiam vacare debet de iure Canonico, quod nihil tale statuit.

Si obiciatur: quando vnum tale beneficium simplex sufficiens est ad honestam beneficiarij sustentationem: illud non posse simul haberi cum alio, quia pluralitas in beneficiis est contra ius naturale, quando vnum sufficit: vt iuxta cõmuniorem sententiam proposuimus in præcedenti numero 280. Respondetur, inde quidem sequi, quoad ius naturale, & forum conscientie talem pluralitatem, nisi interueniat legitima dispensatio, damnabilem esse: non autem quod ea sit cum incompatibilitate, quæ ex iure Canonico puniri possit, & debeat in foro externo. Etsi enim ius Canonicum in cæteris beneficiis, quæ incompatibilia diximus, non permittat pluralitatem absq; Superioris dispensatione, vel iuris concessione, sed modo supradicto puniat in foro exteriori: pluralitatem tamè in beneficiis simplicibus non requirentibus residentiam, non punit similiter; sed Deo puniendum reliquit. Vnde

pluralitas ipsa quando vnum sufficit, illicita quidem est in illis, utpote contraria iuri naturali secundum probabiliorum opinionem: non est tamen iure Canonico irrita, aut irritanda in foro exteriori: quia non punitur ab Ecclesia, sed conscientia cuiusque relinquitur punienda a Deo: quo fit ut ea non censetur habere coniunctam incompatibilitatem, de qua agimus.

Si obicitur secundo, omne beneficium quantumcumque simplex, & exiguum sit, requirere residentiam, iuxta cap. Sanctorum, distinct. 70. & cap. Conquerente. De Clericis non resident. beneficia autem requirentia residentiam, esse incomparabilia. Respondetur, ei iuri derogatum esse consuetudine quoad beneficia simplicia, quae seruitoria dicuntur. Talia enim ideo residentiam non requirunt, quod vniuersali consuetudine receptum sit, ut in eis continue seruiatur per substitutos Vicarios; secus quam in canonicatibus, & portibus, in quibus vsus nunquam obtinuit, ut contra Canones seruiatur in eis continue per substitutos Vicarios.

Septimo, Nullum beneficium praestimoniale, aut Capellaniam simplicem (simplicem dico ad differentiam Capellaniarum maiorum, quae in quibusdam Ecclesiis Cathedralibus, aut collegiatis, vsu obtinent nomen, & praerogatiuam dignitatis) aut aliud beneficium seruitorium, est incompatible cum alio beneficio simplici residentiam requirente, aut etiam curato, aut dignitate. Nam talis pluralitas non est ipso iure Canonico irrita, nec irritanda in foro exteriori: sed solum iuxta antedicta, cum vnum talium beneficiorum fuerit beneficiario sufficiens, relinquitur in foro conscientiae auctoritate Dei punienda, aut reuocanda. Aduerte tamen si ex statuto, vel fundatione, Capellania aliqua simplex, aut aliud beneficium seruitorium exigeret residentiam, de eo in hac re esset eadem ratio, ac de alio quod ex iure residentiam ipsam requirit: quia ut iuri, sic tali statuto, aut fundationi satisfaciendum est ex obligatione.

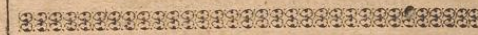
295. Octauo, Nullus vicariatus ad tempus, aut coadiutoria ad tempus, aut officium Ecclesiasticum ad tempus, incompatibilitatem habet cum aliquo beneficio Ecclesiastico, etiam si curatum sit, vel dignitas. Neque enim iure communi talis pluralitas est irrita, vel irritanda in foro exteriori. Adde quod in eo non fit pluralitas beneficiorum: quoad quidem officium datum ad tempus, etiam si exigit residentiam, non est beneficium: cum ad beneficij rationem pertineat ut detur ad totam vitam. Vnde intelligitur quod Panorm. habet ad cap. De multa tit. De praebendis, num. 23. Vicariatium Vicarij generalis Episcopi, non esse beneficium, cum de se non sit ad vitam, sed ad beneplacitum Episcopi: ideoque non esse incompatible cum aliis beneficiis. Nec obstat quod dignitatem habeat, quoniam ea non est propria, sed aliena, puta Episcopi. Intelligitur etiam non esse contra canones, si aliqui habentes beneficium curatum, sint ad tempus visitatores, prouisoires, aut coconomi ab Episcopo constituti, quamquam in foro conscientiae prouidendum est, ne Ecclesia, aut Parochiani damnum, aut scandalum pariantur: sed ut illis sufficienter per substitutos ad idem tempus consulatur.

296. Quod attinet ad incompatibilitatem ex conditione adiuncta: notandum est, quod talis conditio possit esse vel loci, vel persona: loci quidem, quia iure Canonico sub eodem tecto, id est in eadem Ecclesia non possunt ab vno haberi duo beneficia siue requirentia, siue non requirentia residentiam, prout intelligitur ex cap. De multa, tit. De praebendis. §. Is quoque, in fine, & ex cap. Literas, De concess. praebendae.

Dubitatio autem est, de qua in vtramque partem auctores Azor referunt 2. par. Moral. Insti. lib. 6. cap. 11. quest. 2. An istud sit verum non tantum de duobus similibus, ut de duobus canonicatibus, duobus dignitatibus, duobus beneficiis seruitoriis: sed etiam de dissimilibus, ut de vno Canonicatu, & vna portione, vna dignitate, & vna Capellania; vno beneficio curato, & vno beneficio simplici. Affirmantem vero idem Azor merito iudicat probabiliorum: quia ratio prohibitionis eiusmodi, perinde cernitur in beneficiis dissimilibus, ac in similibus: parque aequitatis ratio,

paria iura suadere videatur; iuxta citata in glossa ad cap. Dudum, 2. De electione, verbo. Idem de personaribus. Tendentem autem partem negantem ipse Azor sic mentem interpretatur, ut existimet solum docuisse, consuetudine introduci posse, ut quis sub eodem tecto habeat quidem duo beneficia dissimilia, non tamen duo similia: tanquam magis absolum scilicet, & de quo populus offendetur facilius, tanquam de accumulatione auara aut ambitiosa.

Potest quoque eadem conditio esse personae; quia in Religioso incompatibilia sunt plura beneficia: siue sint prioratus, siue Abbatiae; siue curam animarum habeant, siue non: siue sint beneficia manuaia, siue perpetua; ipsoque iure primum vacat per ademptionem secundi, ex cap. Cum singula De praebendis in 6. & Clement. Quia regularis, De supplenda Praelatorum negligentia, §. finali.

TITVLVS TERTIVS.

De amissione beneficiorum.

QUAE huc pertinent, ad 4. capita reuocantur, quorum primum est de extinctione. Secundum de vacatione. Tertium de renuntiatione. Quartum de permutatione beneficiorum.

CAPVT XXI.

De extinctione beneficiorum.

SVMMARIVM.

- 297 De extinctione beneficij per illius siue sublationem, siue suppressionem.
- 298 De eadem per vnionem, qua varia est.
- 299 Qui sint, qui beneficia vnire possunt.
- 300 Debet vnio beneficiorum fieri iusta de causa: & qualis sit in vniuersum, & aliquot particulares.
- 301 De vnione in fauorem personae.
- 302 Diversi modi vnionis Episcopo illiciti.
- 303 De dismembratione beneficij contingente tribus modis.

Beneficium extinguitur primo, cum omnino tollitur; quod fieri potest tum ratione aedificij, quando Ecclesia, aut alius pius locus aedificatur in prauidicium alterius Ecclesiae, vel p j loci: tunc enim quidquid aedificatum fuerit, demolendum est expensis aedificantis, ex cap. 1. & 2. De noui operis nuntiatione: irritumque redditur quidquid de Clericis ibi insti tuendis, aut rebus aliis eo pertinentibus ordinatum fuerit; rebus eorum ad pristinum statum reuocatis, prout ex citato cap. 2. expresse habetur. Tum etiam ratione cultus diuini sublatis, & dignitatis beneficij extinctae. Qua extinctione interueniente, beneficium censetur pariter extingui. Exemplum habetur ex cap. fin. 25. q. 2. in illis qui priuati fuerunt Episcopatu, eo quod Episcopum suum occidissent.

Extinguitur secundo beneficium per suppressionem: nempe, iuxta cap. Ex parte, De constitutionibus, iuncta glossa ad verbum Diminuti: quando inter Canonicos ex iusta causa numerus praebendarum minuitur, & vna, vel duae extinguuntur, ut fructus caeteris accrescant, accedente Summi Pontificis auctoritate, qui confirmet diminutionem illam: dummodo tamen Capitulum postea suppressam praebendam, vel dignitatem nulli conferat: quia ex tali collatione sequeretur illius restitutio, iuxta cap. Cum accessissent, De constitutionibus. Causa autem potissima suppressendi beneficij, est diminutio fructuum tanta, ut non possint inde nutrir Clerici, iuxta cap. finale, De verborum signific. Ad quod facit etiam, quod in Ecclesia admittere non debeant plures, quam commode ex redditibus nutriri possint, ex cap. 1. & cap. Auctoritate, De institut.

Extinguitur tertio beneficium per vnionem: videlicet quando vna Ecclesia sic additur alteri, ut iuxta propria qualitate, induat qualitatem beneficij, cui adiungitur, ut

in casu

REGINA
DE
PRAE
EDR
E. V